

Jnana yoga

In deze aflevering jnana yoga komen heel veel vraagtekens voor. Zowat elke zin eindigt met een vraagteken. Jnana yoga is immers niet het verorberen van een tekst, wel het levend, verkennend ervaren van een gestelde vraag. En... van de vragen die eruit voortspuiten. Gaan van vraag naar vraag. Onbekommerd, ongedwongen, wakker in het dagelijkse leven.

Is bewustzijn een 'iets zijn'?

('thingness') ?

Kent bewustzijn als 'iets zijn', (ietsheid, thingness), enkel een bestaan als een 'niet iets zijn'?

('no-thingness') ?

Toch eerst een waarschuwing! Zoals elk geloof is ook geloven in wat volgt schadelijk voor de geestelijke gezondheid.

Is bewustzijn een 'iets zijn'? (‘thingness’) ?

Ontdekt bewustzijn, wanneer het zichzelf onder de loep neemt, al snel dat het één en al verandering is, een en al beweging? Geen nanoseconde hetzelfde blijft?

Houdt het brein zich dag en nacht onledig met het verrichten van metingen? Metingen die het schikt en herschikt, opslaat in een geheugen, onderling in verband brengt met elkaar, alles van een plaats en naam voorziet? En op die manier zijn intern bestaan en zijn omgaan met de omgeving ordent?

Is weten, is kennis, een proces van meten? Houdt meten waarnemen, beoordelen, beslissen en handelen in? Alles, gelijktijdig in één enkele beweging? Volautomatisch en vaak, om niet te zeggen meestal, 'nogal onbewust'? Zijn we uit dit alles opgebouwd? Zijn we, bestaan we, uit gedachten, gevoelens, herinneringen?

Vormen tijd en ruimte de basis van 'iets zijn'? Houdt meten tijd en ruimte in? Kan bewustzijn zichzelf op basis hiervan een 'bestaan dat een 'iets' is dat bestaat', 'thingness', noemen?

Kent bewustzijn als 'iets zijn' (thingness) enkel een bestaan als 'niet iets zijn' ('no-thingness')?

Bestaat 'bewust zijn' alleen maar als onveranderlijk actueel feit zijn? Als onveranderlijk 'nu'? Zijn we enkel bewust als 'nu-moment', zonder vooraf, zonder vervolg? Dat elke gedachte, gevoel of wat dan ook 'van tijd ontdoet'? Is bewustzijn een 'bestaan dat niet 'iets' is dat bestaat', 'no-thingness' ?

Prettige situatie!?

Als illustratie een wat luchtiger, eeuwenoud verhaaltje, dat zich waarschijnlijk afspeelt binnen het soefisme, maar ook in andere tradities opduikt. Heb het heel lang geleden gelezen. Waarschijnlijk verteld door Idries Shah. Ik vertel het hier op mijn manier.

'Zoals elk jaar gaf ook dit jaar de Maharadja op het grote binnenplein van zijn paleis een groot feest voor de hele stad. Alles was tot in de puntjes voorbereid en iedereen was in opperbeste stemming. Ook de hofmeester. Die met zijn gedachten reeds bij de felicitaties van de Maharadja was, felicitaties die hij best wel verdiende. Zo vond hij. Want alles liep gesmeerd. Tot plots... een figuur, enkel gekleed door een lendendoek, zich uit de menigte losmaakte en het plein opstapte. De menigte lachte en joelde want kende de figuur maar al te goed. Een filosoof die meestal met de term 'dorpsgek' werd vereerd. De hofmeester sloeg de ogen ten hemel en zuchtte dat uiteraard die gek op het feest niet kon ontbreken, maar dat op de troon van de Maharadja gaan zitten - wat de dorpsgek ondertussen gedaan had - er dik over was. De hofmeester ging voor de filosoof staan en vroeg:

'Zozo, meneer houdt zich voor de Maharadja?'

'Nee, hoor! Ik ben veel meer dan een maharadja!'

'Ach, meneer meent dus dat hij God is?'

'Nee, nee... ik ben veel meer dan God!'

'Meneer is niet erg snugger, boven God is er niets!'

Op het gelaat van de dorpsgek verscheen een reuzebrede glimlach...

'Precies, dat 'niets', ben ik!'

Tot zover het verhaaltje.

Meten betekent het hanteren van maatstaven, normen, waarden.
Nu nog achterhalen hoe iemand aan maatstaven komt.
Verkennende mijmeringen daaromtrent
volgen in volgende aflevering.

Maar misschien geeft onderstaande tekening een kleine hint

Gevangen in
waangeving ?

